

Vår ref. 26/12187 - 1
Saksbehandler Pål Vaage Martinsen
Dato 13.05.2026

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
28/26	Formannskapet	26.05.2026
57/26	Bystyret	04.06.2026

Finansrapport første tertial 2026

Formannskapet 26.05.2026

Behandling

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

FORM - 28/26 vedtak

Rapport for finansforvaltningen per 30. april 2026 tas til orientering.

Kommunedirektørens innstilling

Rapport for finansforvaltningen per 30. april 2026 tas til orientering.

Bakgrunn for saken

Kommunedirektøren skal i forbindelse med tertialrapporteringen legge frem rapport for bystyret som viser status for forvaltningen av kommunens aktiva og passiva, jf. Skien kommunes finansreglement vedtatt februar 2026.

Rapporten bygger på status per 30. april 2026, herunder rapportering fra Bergen Capital Management AS (BCM), finansrapport for langsiktige finansielle aktiva, gjeldsrapport per 30.04.2026 og kommunens årsprognose for netto finansutgifter og -inntekter.

Saksfremstilling

Kort om utviklingen i pengemarkedet

Første tertial 2026 har vært preget av økt usikkerhet i rente- og finansmarkedene. Geopolitisk uro, høyere energipriser og fornyet inflasjonspress har bidratt til økte markedsrenter og større svingninger både i aksje- og rentemarkedene. Markedsbildet har dermed beveget seg fra forventninger om rentekutt til fornyet oppmerksomhet om at rentene kan holde seg høyere over lengre tid.

Etter tertialslett besluttet Norges Bank på rentemøtet 6. mai å øke styringsrenten fra 4,00 til 4,25 prosent. Norges Bank viser til at prisveksten fortsatt er for høy, og at renteutsiktene ikke synes vesentlig endret siden rentemøtet i mars. Renteprognozen fra mars indikerte at styringsrenten kunne stige til mellom 4,25 og 4,50 prosent ved utgangen av året. Norges Bank understreker samtidig at det er stor usikkerhet om den videre økonomiske utviklingen.

For kommunen innebærer dette fortsatt usikkerhet om renteutgiftene gjennom året. Høy kort rentebinding gjør at økte pengemarkedsrenter slår relativt raskt inn i låneporteføljen. Samtidig bidrar et høyere rentenivå positivt til renteinntekter på likviditet og til løpende avkastning i korte norske rentefond.

Årsprognose for netto finansutgifter og -inntekter

Årsprognosen for netto finansutgifter og -inntekter er per første terval 224 millioner kroner, mot et årsbudsjett på 240 millioner kroner. Det gir et positivt budsjettavvik på om lag 16 millioner kroner. Hovedforklaringen er høyere utbytteinntekter enn budsjettet, delvis motvirket av høyere renteutgifter.

Renteutgiftene anslås til 265 millioner kroner, som er 11 millioner kroner over budsjett. Samtidig gir det høye rentenivået også økte renteinntekter på kommunens likviditet. Renteinntektene er anslått til 51 millioner kroner, som er omlag 8 millioner kroner høyere enn budsjett. Nettoeffekten av renteutviklingen er likevel negativ sammenlignet med budsjett, siden merutgiften på lånene er større enn merinntekten på likviditeten.

Rentenivået er fortsatt høyt, og utviklingen i rentemarkedet gir usikkerhet for resten av året. For kommunen påvirker dette både renteutgiftene på låneporteføljen og renteinntektene på likviditet. Effekten på netto finans vil avhenge av rentemarkedet, likviditetsnivået gjennom året, samt tidspunkt for låneopptak og refinansieringer.

Forventet utbytte er oppjustert til 154,5 millioner kroner, mot et budsjett på 135,7 millioner kroner. Dette gir en positiv effekt på 18,8 millioner kroner og er den viktigste årsaken til at finansområdet samlet sett ligger bedre an enn budsjett per første terval.

Budsjettet gevinst og avkastning på finansielle omløpsmidler er foreløpig opprettholdt med 37 millioner kroner for året. Per første terval er det ikke lagt inn avvik på denne posten. Markedsutviklingen gjennom resten av året vil kunne påvirke endelig avkastning, og prognosen vurderes løpende gjennom året. Det er særlig utviklingen i rente- og aksjemarkedene som vil ha betydning for om budsjettet avkastning nås.

Samlet sett viser første terval en bedre finansprognose enn budsjett, men med fortsatt usikkerhet knyttet til rente- og markedsutviklingen.

Kommunens gjeld og finansiering

Kommunen har lån på til sammen 6,24 milliarder kroner per utgangen av april. Vektet gjennomsnittrente for låneporteføljen var 4,27 prosent, mot 4,18 prosent på tilsvarende tidspunkt året før. Rentebindingstiden var 0,92 år, mens kapitalbindingen var 3,32 år.

Av samlet lånegjeld utgjorde Husbanklån om lag 679,8 mill. kroner, mens lån knyttet til selvkostområdet VAR utgjorde om lag 1 926 mill. kroner. Øvrige lån utgjorde dermed om lag 3 634 mill. kroner. Dette innebærer at om lag 10,9 prosent av lånegjelden er Husbanklån, 30,9 prosent er knyttet til selvkostområdet og 58,2 prosent gjelder øvrige lån.

Rentebinding under ett år utgjorde 65,85 prosent av låneporteføljen. Dette ligger tett opp mot grensen i finansreglementet, og innebærer at kommunen er følsom for videre renteendringer. En økning i rentenivået på 1 prosentpoeng er beregnet å øke årlige rentekostnader med om lag 41 millioner kroner basert på dagens porteføljesammensetning.

Kapitalbinding under ett år var 32,47 prosent. Kommunens gjeld er fordelt med forfall over flere løpetider. Det er samtidig betydelige forfall de neste 12 månedene, og forfallsstrukturen følges løpende i samarbeid med gjeldsforvalter.

I første tertial har kommunen gjennomført følgende refinansieringer:

Lånetype	Dato	Beløp	Rentesats	Megler
4 års FRN	23. mars 2026	312,8 mill. kr	4,67 %	SEB MB
4 måneders sertifikatlån	22. april 2026	450,6 mill. kr	4,45 %	SB1 Markets

Det fireårige flytende obligasjonslånet ble valgt for å utnytte gode nivåer på lengre løpetider i markedet for flytende obligasjonslån. Løpetiden bidrar samtidig til bedre spredning i forfallsstrukturen og økt fleksibilitet i porteføljen. Sertifikatlånet i april ble valgt basert på gode nivåer i det korte sertifikatmarkedet og hensynet til forfallsstrukturen i porteføljen.

Per april 2026 var indikativ lånerente for kommuner og fylkeskommuner som følger:

Produkt	Indikativ rente
3 måneder sertifikat	4,43 %
6 måneder sertifikat	4,77 %
12 måneder sertifikat	4,99 %
3 år obligasjon	4,97 %
5 år obligasjon	4,86 %
10 år obligasjon	4,75 %

Etterspørselen etter sertifikatlån og obligasjonslån har vært god gjennom første tertial. I april var etterspørselen etter flytende obligasjonslån fortsatt sterk, noe som har bidratt til lavere kredittmarginer. I obligasjonsmarkedet har etterspørselen etter flytende obligasjonslån fortsatt vært sterk, noe som har bidratt til lavere kredittmarginer. Samtidig har 3 måneders NIBOR steget, blant annet som følge av forventninger om høyere styringsrente.

Skien kommune følger rente- og kapitalmarkedet tett, og har et godt samarbeid med gjeldsforvalter BCM for å identifisere tiltak som kan bidra til å redusere rentekostnadene. Det er særlig fokus på tidspunkt for låneopptak og refinansiering, samt vurderinger knyttet til valg mellom sertifikat, flytende obligasjonslån og fastrente.

Kommunens langsiktige finansielle plasseringer / investeringer

I januar gikk kommunen over til ny forvalter for langsiktige plasseringer - Bergen Capital Management (BCM).

Kommunens langsiktige finansielle aktiva hadde en markedsverdi på 576 millioner kroner per utgangen av tertialet. Porteføljen var fordelt med 398,8 millioner kroner i rentefond og 177,3 millioner kroner i aksjefond, tilsvarende om lag 69,2 prosent rentefond og 30,8 prosent aksjefond. Porteføljen ligger dermed nær strategisk fordeling på 70 prosent renter og 30 prosent aksjer.

Skien kommunes budsjett for 2026 legger opp til en forventet avkastning på 37 millioner kroner på den langsiktige plasseringen. Per utgangen av april var avkastningen i underkant av 9 millioner kroner, tilsvarende om lag 24 prosent av årsbudsjettet. Ettersom budsjettet er lineært periodisert, ligger avkastningen per første tertial noe bak periodisert budsjett. Lineært periodisert budsjett per april tilsvarer om lag 12 millioner kroner. Det er ikke foretatt noe justeringer av budsjettet for 2026 da vi forventer at avkastningen vil jevne seg ut i løpet av året, og årsbudsjettet på 6,5 prosent avkastning nås.

Porteføljen hadde en positiv avkastning på 1,61 prosent i første tertial. Referanseindeksen hadde i samme periode en avkastning på 4,52 prosent, slik at porteføljen ligger 2,91 prosentpoeng bak referanseindeksen.

Aktivklass e	Markedsverd i	Resultat hittil i år	Avkastning	Benchmark	Avvik
Rentefond	398,8 mill. kr	2,4 mill. kr	0,58 %	1,37 %	-0,80 %-poeng
Aksjefond	177,3 mill. kr	6,3 mill. kr	3,70 %	11,86 %	-8,16 %-poeng
Total	576,1 mill. kr	8,7 mill. kr	1,61 %	4,52 %	-2,91 %- poeng

Aksjefondene hadde en avkastning på 3,70 prosent, mot referanseindeksens 11,86 prosent. Mindreavkastningen skyldes særlig at de norske aksjefondene har hatt lavere eksponering mot olje, gass og forsvar enn Oslo Børs Fondsindeks i en periode der disse sektorene har vært sterke.

Rentefondene hadde en avkastning på 0,58 prosent, mot referanseindeksens 1,37 prosent. Mindreavkastningen skyldes blant annet rentedurasjon i globale obligasjonsfond, der oppgang i lange renter har gitt midlertidige kurstap. Samtidig har korte norske rentefond hatt positiv effekt av høyere NIBOR.

Kommunens portefølje er defensivt sammensatt, med hovedvekt på rentebærende plasseringer. Dette demper svingningene i porteføljen, men gjør samtidig at porteføljen kan bli hengende etter referanseindeksen i perioder med sterk aksjeoppgang, særlig dersom oppgangen er konsentrert i sektorer der kommunens aktive fond er undervektet.

Etiske retningslinjer og ansvarlige investeringer

Skien kommune har som mål å bidra til bærekraftig utvikling ved å investere sine finansielle midler på en ansvarlig og etisk forsvarlig måte. I forvaltningen skal det tas hensyn til miljø, samfunnsansvar og god selskapsstyring (ESG). Forvaltningen skal være basert på anerkjente etiske normer og internasjonale konvensjoner som FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (PRI) og de etiske retningslinjene som til enhver tid gjelder for Statens pensjonsfond utland.

BCMs rapportering viser at kommunens portefølje er plassert i fond som etter SFDR-regelverket er klassifisert som artikkel 8, og at fondsforvalterne er PRI-signatarer. Det er ikke rapportert særskilte avvik fra etiske retningslinjer per første tertial 2026 i mottatt rapportgrunnlag.

Likviditet og renteinntekter

Skien kommune har hatt tilfredsstillende likviditet gjennom første tertial 2026, med et ukentlig gjennomsnitt på om lag 500 millioner kroner. Foreløpig årsprognose viser renteinntekter på 51 millioner kroner, som er om lag 8 millioner. kroner høyere enn budsjett. Utviklingen må ses i sammenheng med fortsatt høyt rentenivå og kommunens likviditetsnivå gjennom året.

Stresstest

Per utgangen av første tertial er det gjennomført en stresstest av Skien kommunes langsiktige finansielle aktiva. Stresstesten legger til grunn en renteoppgang på 2 prosentpoeng, et verdifall på 30 prosent i norske aksjefond og 20 prosent i globale aksjefond. Beregningen viser et samlet potensielt verdifall på 65 millioner kroner, tilsvarende 11,3 prosent av midlene under forvaltning.

For kommunens gjeld viser gjeldsrapporten et estimat på økt rentekostnad ved 1 prosentpoeng økning i det generelle rentenivået. Ved utgangen av april vil dette medføre om

lag 41,1 mill. kroner i økt årlig rentekostnad, basert på rentebinding under ett år i dagens portefølje.

Effekten av saken

Perspektiv	Negativ	Nøytral	Positiv	Ikke relevant
Konsekvens for klima på kort og lang sikt		x		
Konsekvens for miljøet på kort og lang sikt		x		
Økonomiske konsekvenser i et langt perspektiv			x	
Konsekvens for folkehelsen		x		

Kommunedirektørens vurdering og konklusjon

Kommunens finansforvaltning vurderes samlet sett å være innenfor gjeldende finansreglement per første tertial 2026. Skien kommune har fortsatt god tilgang på kapital, og refinansieringer gjennomføres i markedet med flere tilbydere for å oppnå best mulige betingelser. I første tertial er det gjennomført refinansieringer både i form av flytende obligasjonslån og sertifikatlån.

Rentenivået er fortsatt høyt, og Norges Banks renteheving etter tertialslett bekrefter at kommunen må planlegge for fortsatt usikkerhet i rentemarkedet. Prognosen for renteutgifter er 265 millioner kroner, som er 10,6 millioner kroner over budsjett. Dette motvirkes delvis av høyere renteinntekter, der årsprognosen er 51 millioner kroner, om lag 8 millioner kroner over budsjett.

Kommunens langsiktige finansielle plasseringer har hatt positiv avkastning i første tertial, men avkastningen ligger lavere enn lineært periodisert budsjett og bak referanseindeksen. Dette skyldes særlig lavere eksponering mot olje, gass og forsvar i norske aksjefond, samt kurseffekt i rentefond med lengre durasjon når lange renter har steget. Porteføljen er likevel defensivt sammensatt, med hovedvekt på rentebærende plasseringer, og vurderes som tilpasset kommunens langsiktige risikoprofil.

Samlet årsprognose for netto finansutgifter og -inntekter er 224 millioner kroner, mot budsjett på 240 millioner kroner. Dette gir et positivt avvik på om lag 16 millioner kroner. Hovedforklaringen er høyere utbytteinntekter enn budsjettet, delvis motvirket av høyere renteutgifter. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til renteutvikling, finansmarkeder og endelig avkastning for året.

Likviditeten vurderes som tilfredsstillende i første tertial. Dersom et usannsynlig scenario med et parallelt skift i rentekurven på 2 prosentpoeng og et betydelig aksjefall skulle inntreffe, vil kommunen kunne håndtere situasjonen likviditetsmessig. Et betydelig aksjefall vil imidlertid kunne gi et svakere årsresultat.

Vedlegg

Skien kommune - langsiktige aktiva per 30.04.2026

Skien - Porteføljekommentar - 1 tertial 2026

DNB Asset April 2026

Skien inkl. Husbank - Gjeldsrapport pr. 30.04.2026